Liikenne- ja viestintävaliokunta
Eduskunta

Lausunto
16.3.2026

CAP-Group Oy – Lausunto hallituksen esityksestä HE 11/2026 vp

CAP-Group Oy kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto ja tulla kuultavaksi liittyen hallituksen esitykseen HE 11/2026 vp, joka koskee ajokorttilain muutoksia ja riskientunnistamiskoulutuksen uudistamista. Esityksen tavoitteet liikenneturvallisuuden parantamisesta ovat kannatettavia, mutta esitetyillä rajoituksilla olisi merkittäviä vaikutuksia koulutuksen laatuun, yhdenvertaisuuteen ja koulutuksen ekologisuuteen, siksi esitämme muutoksia hallituksen esitykseen ja esitämme lausuntonamme seuraavaa.

CAP-Group korostaa, että kuljettajakoulutuksen kehittämisen tulee perustua laadun, turvallisuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseen. Samalla on kuitenkin varmistettava, että koulutus voidaan toteuttaa pedagogisesti vaikuttavimmilla ja alueellisesti yhdenvertaisilla menetelmillä.

Riskientunnistamiskoulutuksen simulaattoriajo-opetuksen rajoittaminen (HE 11/2026 vp)

Hallituksen esitys vähentää simulaattoriopetuksen käyttöä, vaikka riskientunnistamiskoulutuksen kokonaislaajuus kasvaa 8 tunnista 12 tuntiin ja sisältöjä laajennetaan.

Esityksessä ehdotetaan simulaattoriopetuksen enimmäisrajaksi enintään puolet ajo-opetuksesta. Tämä rajoitus ei perustu pedagogisiin eikä turvallisuudellisiin perusteisiin ja on ristiriidassa esityksen tavoitteiden kanssa.

Sisällöt edellyttävät opetusta, jota ei voida tuottaa tasalaatuisesti kaikkialla Suomessa ilman simulaattoriteknologiaa. Simulaattorit mahdollistavat pimeän, liukkauden, huonon näkyvyyden ja moottoritieliittymien turvallisen ja toistettavan harjoittelun – sisällöt, joita hallituksen esitys juuri edellyttää.

Riskientunnistamiskoulutuksen simulaattorilla annettavan ajo-opetuksen määrän tulisi olla koulutuksen järjestäjän päätettävissä pedagogisen harkinnan perusteella, samalla tavoin kuin hallituksen esitys antaa kouluttajalle mahdollisuuden jäsentää RTK:n teoriasisällöt haluamallaan painotuksella.

Ehdotamme, että mahdolliset simulaattoriopetuksen tuntirajoitukset poistetaan, ja koulutuksen järjestäjille annetaan mahdollisuus hyödyntää opetusteknologioita vapaasti opetuksen tavoitteiden mukaisesti, samalla tavoin kuin teoria- ja ajo-opetuksen tuntimäärien osalta esitetään hallituksen esityksessä.

Simulaattoriajo-opetuksen merkitys

Simulaattorit tarjoavat modernin, turvallisen ja yksilöllisesti ohjattavan oppimisympäristön.

Simulaattoriajo-opetus mahdollistaa:

- sää- ja keliolosuhteiden harjoittelun systemaattisesti ympäri vuoden
- vaativien liikennetilanteiden toistamisen
- oppimisen dataohjatun seurannan
- oppilaiden tasoerojen kaventamisen.

Simulaattori on monella paikkakunnalla ainoa realistinen tapa suorittaa esityksen edellyttämät sisällöt, koska esimerkiksi lakisääteisiä pimeän ja liukkaan kelin ajoa ei voi suorittaa ympärivuotisesti yhdenvertaisesti valtakunnallisesti.

Vaikutukset alueelliseen yhdenvertaisuuteen

HE 11/2026 vp:n mukainen simulaattoriopetuksen rajoitus lisäisi alueellista eriarvoisuutta. Pienillä ja keskitason paikkakunnilla ei ole liikenneympäristöä, joka mahdollistaisi vaadittavat harjoitukset luonnollisesti. Ilman simulaattorimahdollisuutta oppilaat joutuisivat matkustamaan pitkiä matkoja, mikä nostaisi kustannuksia ja heikentäisi koulutuksen saavutettavuutta.

Ekologiset vaikutukset ja ilmastotavoitteet

Simulaattoriopetus tukee valtion ilmasto- ja päästövähennystavoitteita. Fyysisen ajo-opetuksen lisääminen johtaisi ajokilometrien kasvuun ja polttoaineenkulutuksen nousuun, mikä lisäisi CO2-päästöjä. Simulaattoriopetus on lähes päästötöntä, ja sen rajoittaminen olisi selkeä ristiriita vihreän siirtymän tavoitteiden kanssa. Lausunnon liitteenä on laskelma RTK -opetuksen muutoksen päästövaikutuksesta organisaatiossamme.

Vaikutukset koulutusorganisaatioihin

Simulaattorien käytön rajoittaminen aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia:

- ajo-opetuksen hinta kuluttajalle nousee
- ajoneuvotarve lisääntyy
- opettajatarve kasvaa

Rajoitus vaikuttaa lisäksi koulutuksen laadun tasalaatuisuuteen, koska todellista liikenneympäristöä ei voida vakioida samalla tavalla kuin simulaattorissa.

Investointien takaisinmaksu ja digitaalisen kehityksen jatkuminen vaarantuu

Alan toimijat ovat investoineet merkittävästi simulaattori- ja oppimisanalytiikkajärjestelmiin. Esimerkiksi meidän organisaatiomme toteuttaa vuosittain yli 100 000 simulaattoriajotuntia.

Rajoitus:

- heikentää jo tehtyjen investointien takaisinmaksumahdollisuuksia
- vähentää halukkuutta kehittää uusia digitaalisia ratkaisuja
- hidastaa suomalaisen opetusteknologian kehitystä, jossa Suomi on ollut kansainvälisesti edelläkävijä.

Pyyntö valiokunnalle

CAP-Group pyytää valiokuntaa arvioimaan HE 11/2026 vp:n simulaattorirajoituksen vaikutuksia kokonaisuutena. Opetuksen laatua, turvallisuutta, alueellista yhdenvertaisuutta ja ilmastotavoitteita ei tule vaarantaa kiinteällä tuntirajoituksella.

Simulaattoriopetus on vaikuttava, turvallinen ja ekologinen tapa toteuttaa riskientunnistamiskoulutus, ja sen rajoittaminen olisi selkeä askel taaksepäin koulutuksen kehittämisessä ja vastoin suuntaa, johon EU:n uusi ajokorttidirektiivi ohjaa ja muut EU-maat ovat edenneet digitalisaation ja turvallisuusperusteisen koulutuksen modernisoinnissa kuten esimerkiksi Saksassa ja Ruotsissa.

Pidämme tärkeänä, että tutkinnonvastaanottajalle annetaan selkeä määräysoikeus edellyttää lisäopetusta autokoululuvan haltijoilta tilanteissa, joissa ajokoe hylätään. Tämä varmistaa, että puutteet ajo-osaamisessa korjataan ennen seuraavaa koetta ja että oppilaalle tarjotaan ohjattu mahdollisuus vahvistaa osaamistaan.

Pyydämme myös palauttamaan opetuslupaopettajan teoriakokeen osaksi opetusluvan edellytyksiä. Tämä varmistaisi opetuslupaopettajan osaamistason, parantaisi liikenneturvallisuutta varmistamalla opettajan ajantasaiset tiedot opetettavista sisällöistä sekä korjaisi epätasa-arvoa liikenneopettajan koulutusvaatimusten ja opetuslupaopettajan pätevyyden välillä.

Lisäksi haluamme esittää liikenne- ja viestintävaliokunnalle pyynnön palauttaa hyväksymisasiakirja kaikille ammattipätevyyskouluttajille koulutuksen rahoittajasta riippumatta. Muutos parantaisi koulutusten oppimistuloksia, työelämävastaavuutta, opiskelijoiden oikeuksien tasa-arvoista kohtelua sekä liikenne- ja työturvallisuutta ja yhdenmukaistaisi sääntelyä koko koulutuskentässä.

CAP-Group Oy

Klaus Rauhansalo

Toimitusjohtaja

Pia Henriksson

Yhteiskuntasuhdejohtaja

LIITE: Laskelma RTK tuntimäärämuutoksen päästövaikutuksesta:

	Nykymalli	Esitetty	Vaihtoehto1	Vaihtoehto2	Vaihtoehto3
	RTK 8h	**RTK 12h**	**RTK 12h**	**RTK 12h**	**RTK 12h**
Simulaattoriopetus (h)	3	2,5	3	4	5
CAP RTK oppilaat	31000	31000	31000	31000	31000
yhteensä simulaattoriopetusta (h)	93000	77500	93000	124000	155000
Simulaattoriopetuksen ero nykyiseen (h)		-15500	0	31000	62000
Ajoneuvolla opetus liikenteessä (h)	1	2,5	2	1	0
ympäristövaikutus kg CO2	108500	271250	217000	108500	0
Ero nykyiseen kg CO2		162750	108500	0	-108500

Ajotunnin ympäristövaikutus laskettu kulutuksen osalta (Scope 2)
n. 3,5 kg CO_2 per ajotunti
Ajosimulaattorin käytön aikaiset Scope 2 -päästöt ovat nolla, koska toiminta perustuu uusiutuvaan sähköön.

162750 kg CO_2 lisäpäästöä vuosittain vastaa noin 1,1 miljoonaa ajokilometriä polttomoottoriautolla.
1,1 miljoonaa km =
27 kierrosta maapallon ympäri
45 vuoden ajo suomalaisen keskivertoautoilijan vuosiajolla (24 000 km/v)
Helsinki → Rovaniemi väli ~2 300 kertaa

Lisäperustelut simulaattoriopetuksen pedagogisesta, sosiaalisesta ja yhteiskunnallisesta merkityksestä

Haluamme CAP-Groupissa tuoda ajantasaista taustatietoa simulaattoriopetuksesta, sillä aiheesta käydään parhaillaan aktiivista yhteiskunnallista keskustelua. Simulaattoriopetus nähdään usein kustannustehokkaana ratkaisuna, mutta sen keskeisimmät hyödyt liittyvät ennen kaikkea turvallisuuteen, oppimiseen ja yhdenvertaisuuteen. Siksi haluamme tuoda esiin asiantuntijanäkökulman siitä, mitä simulaattorilla opetetaan ja miten se täydentää ajo-opetusta – ei korvaa sitä.

Kuljettajakoulutus on tänä päivänä suunniteltu monimuotopedagogiaksi, jossa verkko-opiskelu, digitaalinen teoriaharjoittelu, simulaattoriharjoittelu ja oikealla autolla ajaminen yhdistyvät parhaimmillaan saumattomasti eteneväksi oppimispoluksi.

Miksi simulaattori on oppilaalle pedagogisesti perusteltu ja turvallinen?

Simulaattoriopetus tarjoaa mahdollisuuden harjoitella:

- ajoneuvon hallinnan perustaitoja
- risteysajoa ja liikennetilanteiden ennakointia

- havainnointia, päätöksentekoa ja ajolinjoja
- peruutuksia ja erityistilanteita
- äkillisiä vaaratilanteita, joita ei voida harjoitella oikeassa liikenteessä.

Toistojen määrä on rajaton, ympäristö on turvallinen ja opetus voidaan kohdentaa suoraan oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin.

Oppimisen ja yhdenvertaisuuden vahvistuminen

Simulaattoriopetus

- madaltaa kynnystä niille oppilaille, joita ajaminen jännittää
- tarjoaa turvallisen "pehmeän alun" ennen oikeaa ajotuntia
- tasoittaa lähtötasoeroja
- mahdollistaa laadukkaan opetuksen myös alueilla, joissa liikenneympäristö ei tarjoa tarvittavia harjoittelutilanteita.

Ekologisuus

Simulaattoriopetus on lähes päästötöntä, mikä pienentää koulutuksen ympäristöjalanjälkeä.

Simulaattorit Suomessa – laajuus ja kapasiteetti

CAP-Groupilla on yli 100 simulaattoria eri puolilla Suomea, joilla:

- ajetaan vuosittain noin **100 000 tuntia**
- tehdään keskimäärin **noin 400 harjoitusta päivässä**.

Laaja simulaattoriverkosto varmistaa yhdenvertaiset harjoittelumahdollisuudet koko maassa – niin taajamissa, harvaan asutuilla alueilla kuin paikkakunnilla, joilla vaativia liikennetilanteita ei luonnostaan esiinny.

Simulaattoriopetuksen keskeiset hyödyt kiteytyvät turvallisuuteen, tehokkaaseen oppimiseen, yhdenvertaisuuteen ja vihreään siirtymään. Simulaattorit mahdollistavat riskitilanteiden turvallisen harjoittelun, yksilöllisesti kohdennetun opetuksen ja tasalaatuiset harjoitusolosuhteet koko maassa. Ne madaltavat oppilaiden kynnystä aloittaa ajaminen, tasoittavat lähtötasoeroja ja varmistavat laadukkaan koulutuksen myös alueilla, joilla vaativia liikennetilanteita ei luonnostaan esiinny.

Samalla simulaattorit vähentävät fyysisen ajo-opetuksen tarvetta ja pienentävät koulutuksen hiilijalanjälkeä, tukien näin sekä kustannustehokkuutta että kansallisia ilmasto- ja päästövähennystavoitteita.